

Қазақстан Республикасындағы инфляция

Релиздың күні: 03.01.2024

Келесі релиздің күні: 01.02.2024

[1. Негізгі сәттер](#)

[2. Инфляция динамикасы](#)

[3. Инфляцияның жылдық деңгейіне салым](#)

[4. Глоссарий](#)

[5. Әдіснамалық түсініктемелер](#)

[6. Байланысты жарияланымдарға сілтемелер](#)

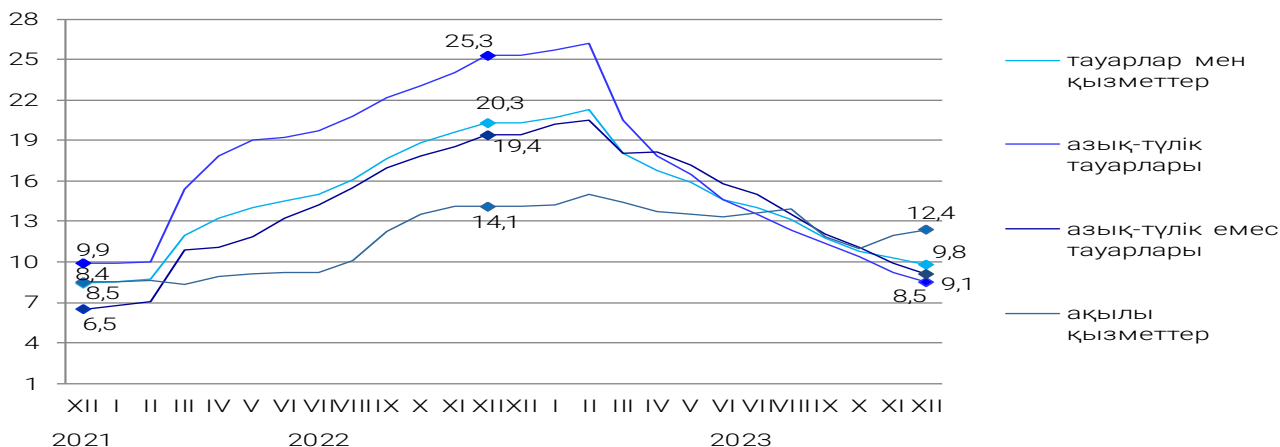
[7. Пайдалы сілтемелер](#)

1. Негізгі сәттер

2023 жылғы желтоқсанда Қазақстан Республикасындағы инфляция бір жылда баяулады және 9,8% (2023 жылғы қарашада – 10,3%), бір айда – 0,8% (өткен айда – 1%) құрады.

Баға азық-түлік тауарларға бір жылда – 8,5% (2023 жылғы қарашада – 9,2%), азық-түлік емес тауарларға – 9,1% (2023 жылғы қарашада – 9,9%), ақылы қызметтерге 12,4% (2023 жылғы қарашада – 12%) өсті.

1-сурет. 2021-2023 жылдардағы Қазақстан Республикасындағы жылдық инфляция

2. Инфляция динамикасы

Өткен жылғы желтоқсанмен салыстырғанда бағаның өсуі күрішке – 34,3%, минералды және ауыз суға – 18,4%, консервіленген сүтке – 16,9%, алкогольді ішімдіктер және темекі өнімдерге – 15,6%, майлылығы 2,5% айранға, жұмыртқаға – 13,4%-дан, сары майға – 13,3%, пастерленген сүтке, жаңа жиналған жемістер мен көкөністерге – 12,8%-дан, тоқаш және ұннан дайындалатын өнімдерге – 12,3%, балық және теңіз өнімдерге – 12,1%, кондитерлік өнімдерге 10,7% тіркелді. Бағаның төмендеуі қарақұмық жармасына – 22,6%, күнбағыс майына – 18%, құмшекерге 15,8% байқалды.

Баға деңгейі жеке қолданылатын тауарларға – 12,4%, жиһаз және үйге қажетті заттарға – 11,8%, ыдысқа – 11,4%, киім және аяқ киімге – 11,3%, фармацевтикалық өнімдерге – 10,4%, құрылыс материалдарына 7,3% өсті. Дизель отыны – 15,2%, бензин – 13,7%, сұйытылған газ баллондағы – 13,6%, тас көмір 10,7% қымбаттады.

Баға кешенді демалыстарды ұйымдастыру қызметтеріне – 16,8%, санаторийлер қызметтеріне – 15,8%, денсаулық сақтау қызметтеріне – 13,6%, демалыс және спорттық

іс-шаралар саласындағы қызметтерге – 13,5%, шаштараздар мен жеке қызмет көрсету орындары қызметтеріне – 12,8%, білім беру қызметтеріне – 9,6%, қоғамдық тамақтандыру қызметтеріне 8% жоғарылады. Таксимен жол жүру – 9,1%, қалалық автобуспен – 8,9%, қалааралық автобуспен – 8,8%, жолаушылар әуе көлігімен – 8,6%, теміржол көлігімен 7,3% қымбаттады.

Тарифтер қоқыс шығаруға – 33,2%, су бұруға – 28,8%, орталықтан жылытуға – 26,1%, ыстық суға – 23,4%, суық суға – 22%, электр энергиясына – 19,9%, тұрғын үйді күтіп ұстауға 7% өсті.

Өңірлер бөлінісінде 2023 жылғы желтоқсанда жылдық мәнде орташа республикалық деңгейден асатын тоғыз өңірлерде қалыптасты, олардың ішінен ең жоғары Қарағандыда (11,1%), Ақмола (10,7%), Маңғыстау (10,6%) облысында.

1-кесте. Өңірлердегі жылдық инфляция, %

	2023	2022	2021
Қазақстан Республикасы	9,8	20,3	8,4
Абай	9,7	20,1	...
Ақмола	10,7	21,1	8,9
Ақтөбе	9,3	19,8	8,7
Алматы	8,4	17,7	8,2
Атырау	9,6	19,7	8,3
Батыс Қазақстан	9,2	20,2	8,5
Жамбыл	9,2	19,8	8,1
Жетісу	10,0	19,9	...
Қарағанды	11,1	20,7	8,5
Қостанай	9,3	20,2	8,3
Қызылорда	8,8	19,9	8,2
Маңғыстау	10,6	24,0	9,2
Павлодар	9,3	20,1	8,3
Солтүстік Қазақстан	10,5	20,6	8,4
Түркістан	10,2	20,5	8,3
Ұлытау	10,5	20,8	...
Шығыс Қазақстан	10,1	20,0	9,1
Астана қаласы	9,1	23,0	8,8
Алматы қаласы	10,2	20,1	8,2
Шымкент қаласы	9,5	19,7	8,2

Динамикалық кестелер:

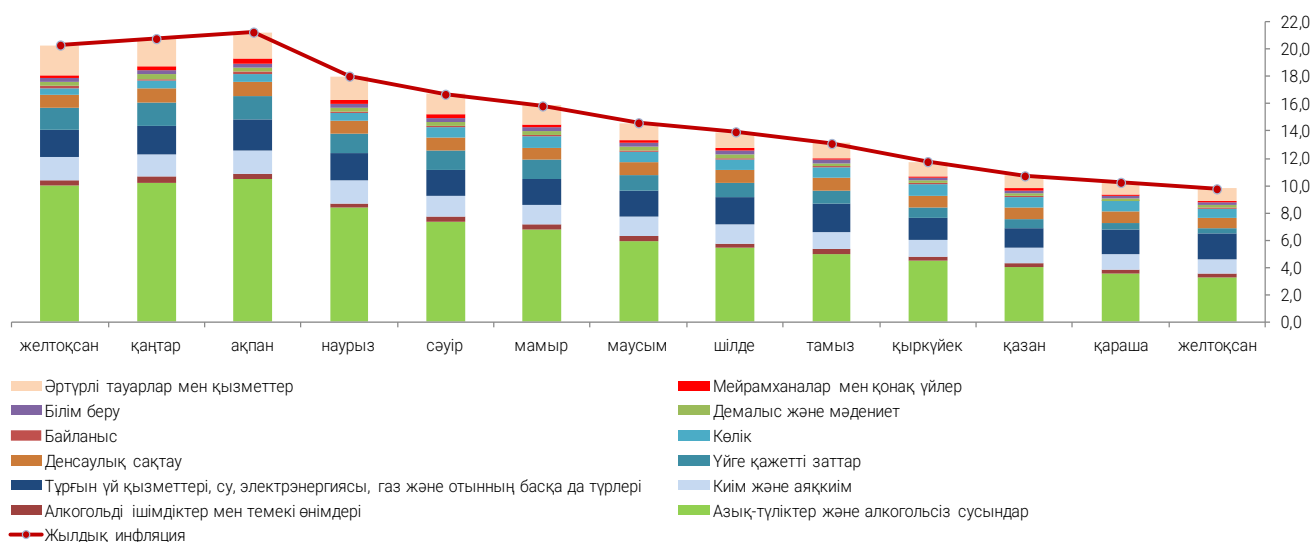
[1. 2000-2022 жылдардағы Қазақстан Республикасы бойынша тұтыну тауарлары мен қызметтеріне бағалар мен тарифтер индексі](#)

[2. 1993-2022 жылдардағы өңірлер бойынша тұтыну тауарлары мен қызметтеріне бағалар мен тарифтер индексі](#)

3. Инфляцияның жылдық деңгейіне салым

Инфляцияның жылдық деңгейіне ең үлкен үлес қосқан азық-түлік және алкогольсіз сусындар (3,3 пайыздық тармақ), тұрғын үй қызметтері (1,8 пайыздық тармақ), киім және аяқ киім (1,1 пайыздық тармақ).

2-сурет. 2022 жылғы желтоқсанмен 2023 жылғы желтоқсан аралығында Қазақстан Республикасындағы инфляциясына тауарлардың негізгі топтарының үлесі

Өткен жылда баға нан өнімдері мен жармаларға – 10,8%, ет және ет өнімдеріне 7% жоғарылады және инфляцияға тиісінше 0,8 және 0,9 пайыздық тармақ негізгі үлес қосты. Жылдық инфляцияға жұмыртқалар – 13,4%, алкогольсіз сусындар 11,4% қымбаттауы және 0,2 пайыздық тармақтан, сүт өнімдері (11,2%) – 0,4 пайыздық тармақ, жемістер мен көкөністер (9,5%) – 0,5 пайыздық тармақ үлес қосты.

ТКШ қызметтері бір жылда 13,9% қымбаттады, ал олардың инфляцияға үлесі 1,8 пайыздық тармақты құрады. 2023 жылғы желтоқсанда орталықтан жылыту өткен жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 26,1% жоғары болды және жылдық инфляцияға 0,3 пайыздық тармақ, электрэнергия (19,9%) – 0,4 пайыздық тармақ, тұрғын үй-жайларды жөндеу және қызмет көрсету бойынша қызметтер (8,6%) – 0,2 пайыздық тармақ үлес қосты.

2-кесте. 2023 жылғы желтоқсандағы Қазақстан Республикасында жылдық инфляцияға жекелеген құрамдас бөліктерінің үлесі

Тауарлар мен қызметтер	Өсу қарқыны	Баға өсіміне салым
Азық-түлік тауарлар	8,5	3,554
Нан өнімдері мен жармалар	10,8	0,758
Ет және ет өнімдері	7,0	0,860
Сүт өнімдері	11,2	0,420
Жұмыртқа	13,4	0,151
Май және тоң май	-2,6	-0,060
Жемістер мен көкөністер	9,5	0,544
Қант	-15,2	-0,131
Алкогольсіз сусындар	11,4	0,245
Азық-түлік емес тауарлар	9,1	2,709
Киім	10,6	0,680
Аяқ киім	12,8	0,392
Жуғыш заттар	5,9	0,090
Бензин	13,7	0,325
Жеке қолдану тауарлар	12,4	0,365
Ақылы қызметтер	12,4	3,527
Тұрғын үй қызметтері, су, электрэнергиясы, газ және отынның басқа да түрлері	13,9	1,835
тұрғын үйді күтіп ұстауға төлем	7,0	0,065
тұрғын үйді жалға алу	8,1	0,196
тұрғын үй жайларды жөндеу және қызмет көрсету	8,6	0,204
суық су	22,0	0,112
ыстық су	23,4	0,082
қоқыс шығару	33,2	0,085
суды бұру	28,8	0,064
электрэнергия	19,9	0,430
газ	10,0	0,131
тарату желілері арқылы тасымалданатын газ сұйытылған	9,2	0,098
орталықтан жылыту	13,6	0,033
қатты отын	26,1	0,294
домофон	9,9	0,159
	6,9	0,013

Бір айда азық-түлік тауарлар бағасының деңгейі 0,9%, ақылы қызметтерге – 0,8%, азық-түлік емес тауарларға – 0,5% өсті.

3-кесте. Бір айдағы инфляция, %

	Желтоқсан			
	тауарлар мен қызметтер	азық-түлік тауарлар	азық-түлік емес тауарлар	ақылы қызметтер
2018	0,7	1,2	0,5	0,2
2019	0,7	1,1	0,6	0,3
2020	0,9	1,5	0,5	0,4
2021	0,6	0,6	0,7	0,5
2022	1,2	1,6	1,3	0,5
2023	0,8	0,9	0,5	0,8

Динамикалық кесте:

[2000-2023 жылдар аралығында Қазақстан Республикасы бойынша тұтыну тауарлары мен қызметтерінің бағалары мен тарифтерінің индексі ай сайын](#)

4. Глоссарий

Инфляция – бұл халық жеке тұтыну үшін сатып алатын тауарлар мен қызметтердің белгіленген тізіміне бағаның орташа деңгейінің уақыт бойынша өзгеруін сипаттайтын көрсеткіш.

Салым – көрсеткіш бойынша пайыздық өзгерістің инфляцияның жалпы мәніне әсер ету шамасы.

5. Әдіснамалық түсініктемелер

Инфляция деңгейін сипаттайтын тұтыну бағаларының индексі халық жеке тұтыну үшін сатып алатын тауарлар мен қызметтерге бағаның жалпы деңгейінің уақыт бойынша өзгеруін көрсетеді.

Тұтыну бағаларының индексін есептеу екі көзден алынған ақпарат негізінде жүргізіледі:

- осы мақсаттар үшін арнайы іріктелген сауда нүктелерінде және қызмет көрсету орындарында оларды тікелей тіркеу арқылы жиналған бағалардың өзгеруі туралы деректер;

- халықтың нақты тұтыну шығыстарының құрылымы бөлігінде үй шаруашылықтарын зерттеу материалдары.

Бағалардың өзгеруі туралы ақпарат жинау қалалар мен аудан орталықтарының іріктемелі тобы бойынша, барлық облыс орталықтарында, республикалық маңызы бар қалаларда және астанада жүзеге асырылады. Сауда және қызмет көрсету саласының базалық кәсіпорындарын таңдау жергілікті жерлерде жүзеге асырылады. Зерттеуге әртүрлі сауда жағдайлары бар және жаппай сұранысқа ие тауарларды (қызметтерді) үнемі өткізетін кәсіпорындар ұсынылуы үшін сауданың және ақылы қызметтердің барлық түрлерінің объектілері іріктеледі.

Тұтыну бағаларын байқау және ТБИ есептеу үшін тауарлар мен қызметтер жиынтығы Қазақстанның барлық өңірлері үшін олардың бірыңғай іріктемесін білдіреді. Тауарлар мен қызметтердің тізімі 508 позициядан тұрады, оған халықтың тұтынуында ең көп үлес салмағын алатын ең өкілді түрлер кіреді.

Бағалар туралы ақпарат жинауды баға тіркеушілері тауарды (көрсетілетін қызметті) өткізу орындарында тікелей жүргізеді. Тексеру жүргізілген күні төленген тауарлардың бағасы, салықтарды қоса алғанда, бірақ оларды жеткізгені үшін қосымша алымдарды қоспағанда тіркеледі.

6. Байланысты жарияланымдарға сілтемелер

[Тұтыну бағаларының индексі және туынды көрсеткіштер](#)

[Қазақстан Республикасындағы жекелеген тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің бөлшек сауда бағалары](#)

[Қазақстан Республикасындағы әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларына баға индексі және орташа бағалар](#)

7. Пайдалы сілтемелер

[Тұтыну бағаларының индексін құру әдістемесі \(ТБИ\)](#)

["Тұтыну тауарлары мен ақылы қызметтердің бағаларын тіркеу дәптері"Ц-101 нысаны](#)

[Тұтыну бағаларының индексі, сапа бойынша есеп, 2021ж.](#)

[Тұтыну бағаларының индексі, "Талдау" ақпараттық-талдау жүйесі](#)

www.new.stat.gov.kz / Экономика / Баға статистикасы

Шығаруға жауапты: Баға статистикасы департаменті	Департамент директоры: Қ.Жақыпбекұлы Тел. +7 7172 749790	Орындаушы: А.Макижанова Тел. +7 7172 749531 E-mail: an.makizhanova@aspire.gov.kz	Мекен-жай: 010000, Астана қаласы Мәңгілік ел даңғылы, 8 Министрліктер үйі, 4 кіреберіс
--	---	--	---